

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE
DLA NAUCZYCIELI

#DzieciMajaMoc

za DUŻY na bajki

W KINACH OD 18 MARCA 2022

Partner
materiałów
edukacyjnych:

nowe
horyzonty
edukacji
filmowej

fot. Jarosław Talacha

Szanowni Państwo,

18 marca na ekrany kin w całej Polsce wchodzi film „Za duży na bajki”. To niewątpliwie premiera wyróżniająca się wśród rodzimych propozycji dla dzieci i młodzieży ostatnich lat. Porywające kino rodzinne oparte na dowcipnej i inteligentnej intrydze porusza problemy aktualne w świecie współczesnych dzieci, ale także ponadczasowe.

Film „Za duży na bajki” wpisuje się również w działania dydaktyczno-wychowawcze polskiej szkoły. Nie tylko nawiązuje do treści podstawy programowej w szkole podstawowej (edukacja wczesnoszkolna, język polski), ale też do kierunków polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2021-2022 (wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny, wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro).

W celu przekonania Państwa o potencjale edukacyjnym filmu „Za duży na bajki” przygotowaliśmy folder do pracy z filmem, który zawiera trzy scenariusze lekcji: „Czy można być za dużym/za dużą na bajki? Nasze pasje w świecie offline i online” – edukacja wczesnoszkolna (3 klasa szkoły podstawowej), autorka Barbara Ochmańska, „Każda rodzina ma swoją historię. O sile więzi międzypokoleniowych” – język polski (klasy 4-6 szkoły podstawowej), autorka Katarzyna Włodkowska, „Odważność wobec ludzi i siebie” – godzina wychowawcza (klasy 4-6 szkoły podstawowej), autorzy: Anna Równy i Tomasz Kołodziejczyk. Specjaliści, metodycy i nauczyciele zaproszeni przez nas do współpracy przy publikacji nie tylko wpisali swoje pomysły dydaktyczno-wychowawcze w realizację podstawy programowej, ale także zwrócili uwagę na wątki i tematy niezwykle aktualne w rzeczywistości postpandemicznej (relacje, emocje, samoakceptacja, rodzina, przyjaźń, pasje i zainteresowania offline, równowaga cyfrowa, bezpieczeństwo w internecie). Opracowane na potrzeby scenariuszy karty pracy zostały oparte na metodach aktywizujących i odwołują się do doskonalenia kompetencji emocjonalnych i społecznych.

Zachęcamy Państwa do obejrzenia filmu „Za duży na bajki” w kinie z uczniami, gwarantując możliwość rezerwowania seansów w salach w całej Polsce, w dogodnym czasie. Wierzymy, że odbiór filmu przysporzy Państwu i dzieciom licznych wzruszeń, ale i uśmiechu, które towarzyszyły nam podczas pracy i utwierdzały w przekonaniu, że to idealny film na czasy pełne niepokojów i wątpliwości.

Życzymy owocnej pracy z uczniami. Mamy nadzieję, że zaproponowane przez nas tematy lekcji staną się punktem wyjścia do ciekawych dyskusji i satysfakcjonujących doświadczeń edukacyjnych.

Do zobaczenia w kinie,

Anna Równy,
koordynator merytoryczny NHEF
metodyk i trener edukacji filmowej

Film w kinach od **18 marca**.

Istnieje możliwość zorganizowania pokazów specjalnych dla grup szkolnych. W sprawie rezerwacji prosimy o kontakt z kinem w Państwa mieście. W przypadku jakichkolwiek problemów z organizacją seansu prosimy o kontakt z dystrybutorem:

Cezary Kruszewski
cezary.kruszewski@next-film.pl

Bartłomiej Bilski
bartek.bilski@next-film.pl

Kamila Ostrowska
kamila.ostrowska@next-film.pl

Zespół Edukatorów Filmowych to grupa ekspertów, która wyłania najcenniejsze tytuły spośród premier kinowych oraz repertuarów festiwalu filmowych dla młodego widza.

Zespół przyznał Znak Jakości ZEF filmowi „Za duży na bajki” – uzasadnienie:

Wzruszający, zabawny, wciągający, a przy tym znakomicie zagrany. Tak w skrócie można by opisać film powstały na podstawie książki Agnieszki Dąbrowskiej o tym samym tytule. Jednak skróty tu są nie do końca na miejscu, bo film porusza wiele ważnych tematów, o których warto dłużej porozmawiać.

Film ma dobre tempo, błyskotliwe dialogi i wyrazistego protagonistę, który skutecznie przekonuje młodych widzów, że „nie należy oceniać książki po okładce”, a wygląd zewnętrzny nie jest najważniejszy. W delikatny sposób ukazuje wiele problemów, z którymi borykają się młodzi ludzie, zaczynając od tych, które mogą wydawać się błahe, jak pierwsze miłosne zauroczenia, poprzez poważny problem otyłości dzieci, a kończąc na ciężkiej chorobie bliskiej osoby. Poważne tematy zrównoważone zostały scenami komediowymi.

Twórcy wnikliwie analizują problem otyłości wśród dzieci: ukazują jej złożone przyczyny, trudną walkę o dobrą sylwetkę oraz zalety płynące ze zdrowego odżywiania i aktywnego trybu życia, nie popadając przy tym w pouczający, dydaktyczny ton. Jednocześnie przekonują, że świat nie jest czarno-biały, zachęcają do empatii i bliższego poznawania również tych osób, które na pierwszy rzut oka mogą się wydawać dziecku dziwne, ekscentryczne lub w jakiś sposób inne. Uczą wybaczenia i wiary w przyjaźń.

„Za duży na bajki” to także opowieść o relacjach rodzinnych i niełatwym procesie dochodzenia do samodzielności. Młody widz ma okazję zobaczyć na ekranie inny model rodziny niż ten pokazywany w świątecznych reklamach – główny bohater wychowywany jest przez samotną matkę, mieszka z dala od dziadka, a w sytuacji kryzysowej zdany jest na opiekę ekscentrycznej ciotki.

Film może być doskonałym punktem wyjścia do rozmów z dziećmi na wiele tematów: młodości miłości, siły przyjaźni, sposobów osławiania lęku oraz mierzenia się z bardzo trudnym doświadczeniem, jakim jest choroba rodzica. Dzięki przemianom głównego bohatera z nieśmiałego i niepewnego siebie dziecka w znającego swoją wartość i rozsądnie myślącego chłopca film ma wielką szansę zachęcić dzieci do samodzielności.

Więcej na: **www.zef.org.pl**

Czy można być za dużym/za dużą na bajki? Nasze pasje w świecie offline i online.....	6
Każda rodzina ma swoją historię. O sile więzi międzypokoleniowych.....	13
Odwaga wobec ludzi i siebie.....	20

fot. Jarosław Talacha

edukacja polonistyczna,
plastyczna, społeczna,
informatyczna

2x45 min

edukacja wczesnoszkolna, klasy 1-3

Czy można być za dużym/za dużą na bajki? Nasze pasje w świecie offline i online

Cele lekcji

Podczas lekcji uczeń:

- potrafi wymienić głównych bohaterów filmu i określić ich pasje,
- zna zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń mobilnych i internetu,
- umie wskazać alternatywne zajęcia poza czasem spędzonym z komputerem,
- zna zabawy i zajęcia dziadków, rodziców i swoich kolegów,
- zgodnie współpracuje w grupie.

Powiązanie z podstawą programową

Uczeń:

II W zakresie emocjonalnego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

1. umiejętność rozpoznawania i rozumienia swoich emocji i uczuć oraz nazywania ich,

III W zakresie społecznego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

9. umiejętność dbania o bezpieczeństwo własne i innych uczestników grupy, w tym bezpieczeństwo związane z komunikacją za pomocą nowych technologii oraz bezpieczeństwo uczestnictwa w ruchu drogowym.

I Edukacja polonistyczna

Osiągnięcia w zakresie słuchania. Uczeń:

1. słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela, innych osób z otoczenia, w różnych sytuacjach życiowych, wymagających komunikacji i wzajemnego zrozumienia; okazuje szacunek wypowiadającej się osobie.

Osiągnięcia w zakresie mówienia. Uczeń:

1. wypowiada się płynnie, wyraziście, stosując adekwatne do sytuacji techniki języka mówionego: pauzy, zmianę intonacji, tempa i siły głosu,
2. formułuje pytania dotyczące sytuacji zadaniowych, wypowiedzi ustnych nauczyciela, uczniów lub innych osób z otoczenia,
3. wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na tematy związane z przeżyciami, zadaniem, sytuacjami szkolnymi, lekturą czy wydarzeniem kulturalnym,
4. dobiera stosowną formę komunikacji werbalnej i własnego zachowania, wyrażając empatię i szacunek do rozmówcy.

III Edukacja społeczna

5. przedstawia siebie i grupę, do której należy, zapisuje swój adres, adres szkoły, zawód i miejsce pracy rodziców; posługuje się danymi osobistymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych dla siebie i reprezentowanych osób; jest powściągliwy w używaniu takich danych w sytuacjach nowych i wirtualnych.

V Edukacja plastyczna

2. Osiągnięcia w zakresie działalności ekspresji twórczej. Uczeń:

1) rysuje kredką, kredą, ołówkiem, patykiem (płaskim i okrągłym), piórem, węglem, mazakiem.

VII Edukacja informatyczna

1. Osiągnięcia w zakresie przestrzegania prawa i zasad bezpieczeństwa. Uczeń:

1. posługuje się udostępnioną mu technologią zgodnie z ustalonymi zasadami,
2. rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza w internecie,
3. przestrzega zasad dotyczących korzystania z efektów pracy innych osób i związanych z bezpieczeństwem w internecie.

Metody i formy pracy

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące metody i formy pracy z uczniem:

- asymilację wiedzy: pogadanka, wykład,
- samodzielne dochodzenie do wiedzy: problemowa, giełda pomysłów,
- zajęcia praktyczne: ćwiczebne, realizacja zadań wytwórczych.

fot. Jarosław Talacha

fot. Jarosław Talacha

Środki dydaktyczne

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące środki dydaktyczne:

- film „Za duży na bajki”,
- mikrofon,
- karty pracy nr 1 i 2,
- kartki samoprzylepne post-it,
- emotikony do głosowania,
- pytania i tekst podsumowania sondy dla reportera,
- kartki ksero,
- kredki,
- mazaki.

Przygotowanie do lekcji

Lekcja powinna się odbyć po obejrzeniu filmu „Za duży na bajki” w reżyserii Kristoffera Rusa.

PRZEBIEG LEKCJI

Wprowadzenie

Nauczyciel przedstawia temat lekcji i zapoznaje z celem ogólnym zajęć.

Sonda uliczna – zabawa dramowa

Osoba prowadząca wybiera jedno dziecko, które będzie reporterem, wręcza mu mikrofon (prawdziwy, zabawkę lub rolkę po papierze toaletowym) i zaprasza, aby reporter zadał innym dzieciom pytania, np.:

- Ile czasu w ciągu dnia spędza Pan/Pani z komputerem?
- Do czego wykorzystuje Pan/Pani komputer?
- Czy komputer pomaga, czy przeszkadza w Pana/Pani życiu?

Nauczyciel pomaga uczniowi reporterowi lub wyznaczonym uczniom podsumować wyniki sondy.

Reporter przedstawia innym uczestnikom zajęć wyniki sondy, udzielając odpowiedzi na postawione pytania (nauczyciel może przygotować tekst z lukami dla reportera).

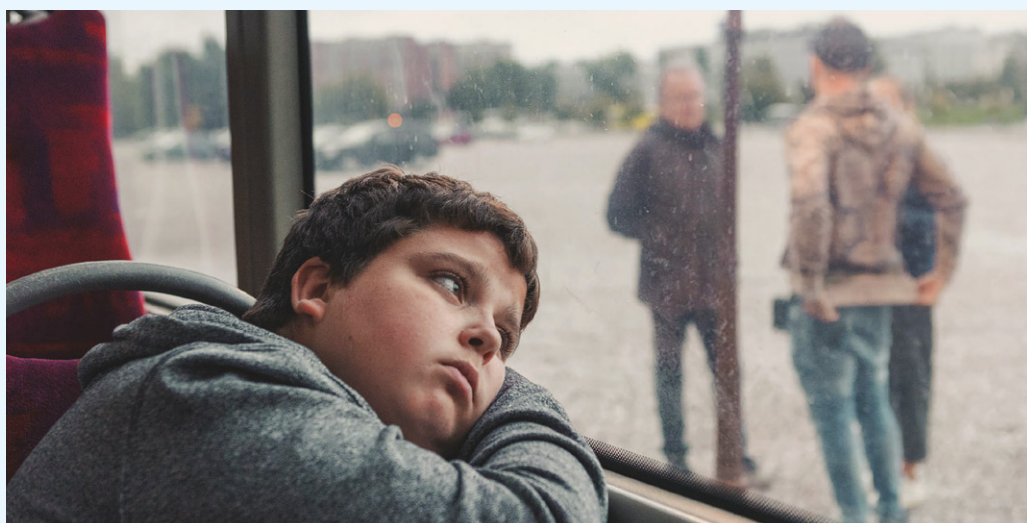
Np. *Szanowni Państwo, z sondy wynika, że średnio każdy uczeń z naszej klasy spędza ... minut/godzin przed komputerem. Najczęściej wykorzystujemy go do ... W opinii ankietowanych komputer ... w codziennym życiu. Bardzo dziękuję za pomoc w przeprowadzeniu sondy i za uwagę.*

Realizacja tematu

Rozmowa o filmie

Nauczyciel nawiązuje do filmu „Za duży na bajki”, zadając kilka pytań:

- Kto był głównym bohaterem?
- Co było jego pasją?
- Jaki e-sport uprawiał?
- Czy Waldek umiejętnie korzystał z komputera?
- Jakie zmiany w życiu chłopca wprowadziła ciotka i dlaczego?
- Jakiej rady udzieliłbyś/udzieliłabyś Waldkowi?

fot. Jarosław Talacha

Zabawy oraz pasje dawniej i dziś

Osoba prowadząca dzieli dzieci na grupy 4-5-osobowe. Każda z nich otrzymuje Kartę pracy nr 1. Zadaniem uczniów jest uporządkowanie nazw zabaw i zajęć w odpowiednich kolumnach oraz dopisanie propozycji własnych. Każda grupa przedstawia efekty swoich prac, następuje wspólna korekta zabaw oraz pasji dziadków i rodziców, a także prezentacja własnych dziecięcych propozycji. Uczniowie mogą sami dopisywać swoje pomysły w poszczególnych częściach tabeli.

Sugerowane odpowiedzi:

Zabawy i pasje dziadków: *harcerstwo, jazda na rowerze, gra w klasy, skakanie w gumę, ciuciubabka, podchody, gra w kapsle*

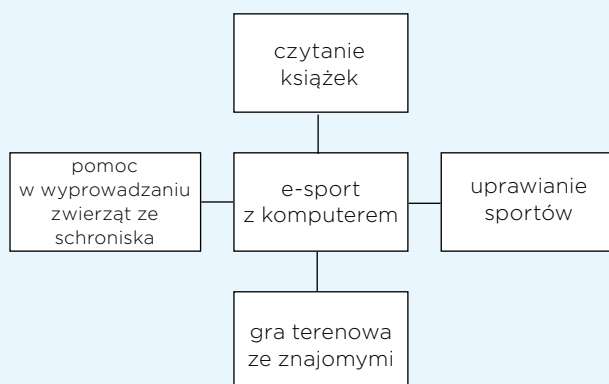
Zabawy i pasje rodziców: *czytanie książek, skakanka, szachy, zabawy w chowanego, zabawy samochodami i lalkami, państwa miasta, zabawy na trzepaku*

Zabawy i pasje obecnych dzieci: *komputer, jazda konna, balet, układanie klocków, oglądanie filmów, jazda na hulajnodze, pływanie*

W dalszej części ćwiczenia dzieci zastanawiają się i pracują z Kartą pracy nr 2 – Co może robić Waldek, aby nie spędzać tyle czasu przed komputerem i co ta czynność da w jego rozwoju?

Po skończonym ćwiczeniu osoby chętne prezentują swoje pomysły.

Sugerowane odpowiedzi:

fot. Jarosław Talacha

- Ćwiczenie „Minka”

Nauczyciel najciekawsze pomysły z poprzedniego ćwiczenia zapisuje na tablicy i zaprasza dzieci do głosowania dotyczącego wyboru alternatywnych zajęć, innych niż czas spędzony z komputerem. Na prośbę nauczyciela przyklejają przy propozycji emotikony, które często wykorzystujemy w korespondencji, social mediach (zdziwienie, radość, smutek). Po przeprowadzonej sondzie nauczyciel wspólnie z dziećmi podsumowuje przebieg głosowania.

- Zabawa „Internetowy krąg”

Nauczyciel zaprasza do zabawy ruchowej. Prosi, aby uczestnicy ustawili się bardzo blisko siebie, w ciasnym kole, łącząc splecione ręce na plecach sąsiada. Ich zadaniem jest reagowanie ruchem i głosem na hasła prowadzącego. Nauczyciel może zaproponować następujące hasła: 1. zaloguj – krok do środka koła, 2. wyloguj – krok na zewnątrz koła, 3. otwórz plik – krok w prawo, 4. zamknij plik – krok w lewo, 5. nieznany e-mail – okrzyk: Spam!, 6. przerwa – przysiad, 7. błędny adres – tupnięcie nogą, 8. brak internetu – przysiad.

- Dyskusja „Słoneczko”

Osoba prowadząca zaprasza uczestników zajęć do dyskusji, w której w pierwszym etapie przedstawiają oni swoje opinie na małych kartkach samoprzylepnych post-it (każda opinia na oddzielnej kartce). Następnie dzieci układają je w kręgu, przy czym powtarzające się opinie – w jednym promieniu słońca. Zachęćmy dzieci, by opowiedziały, co mogą robić w internecie. Na tablicy, w formie grafu, którego centrum będzie słowo „internet”, zapisują wokół propozycje i łączą je ze słowem centralnym. Należy podkreślać, że internet można wykorzystywać na wiele sposobów: dla rozrywki, nauki i pracy. Po skończonej dyskusji nauczyciel wyjaśnia, że internet i przebywanie przy komputerze to nie są jedyne możliwości na spędzanie wolnego czasu.

- Dyskusja „Fotki w sieci”

Najpierw na małych kartkach uczniowie rysują siebie podczas dowolnej czynności, np. spaceru w parku, jazdy na hulajnodze, pobytu w sali zabaw, mycia zębów, zajęć na basenie. Zebrane prace wrzucamy do pudełka i dzieci losują kilka z nich. Uczniowie zastanawiają się, czy jeśli rysunek byłby zdjęciem z ich podobizną, to czy można by umieścić je w internecie? Czy osoba na nim przedstawiona chciałaby tego? Zaprośmy dzieci do rozmowy na temat umieszczania zdjęć w internecie. Wspólnie zastanówmy się, jakie zdjęcia można zamieszczać w sieci. Rozmowa ma uświadomić dzieciom, że zdjęcia w internecie może zobaczyć każdy. Można je też z łatwością skopiować i wykorzystać niezgodnie z przeznaczeniem. Można przygotować np. różne zdjęcia z kolorowych gazet: w kostiumie kąpielowym, z głupią miną, w przebraniu karnawałowym, legitymacyjne czy wizerunek ulubionego zwierza.

Podsumowanie tematu

Na zakończenie zajęć, jako podsumowanie i utrwalenie zasad korzystania z urządzeń multimedialnych i internetu, zadaniem uczniów będzie ułożenie w parach rymowanek o bezpieczeństwie.

W celu utrwalenia poznanych zasad bezpieczeństwa w internecie można wraz z dziećmi przygotować „Zasady bezpiecznego korzystania z internetu”. Ćwiczenie polega na wspólnym układaniu, wymienianiu i ustalaniu zasad bezpiecznego korzystania z sieci.

KARTA PRACY NR 1

Zadanie

Przyporządkuj zabawy i wklej je przy odpowiednich osobach w tabeli.

Zabawy i pasje		
dziadków	rodziców	obecnych dzieci

harcerstwo	czytanie książek	komputer
jazda na rowerze	skakanka	jazda konna
gra w klasy	szachy	balet
skakanie w gumę	zabawy w chowanego	układanie klocków
ciuciubabka	zabawy samochodami i lalkami	oglądanie filmów
podchody	państwa miasta	jazda na hulajnodze
gra w kapsle	zabawy na trzepaku	pływanie

KARTA PRACY NR 2

Zadanie

Pomyśli i napisz, co może robić Waldek, aby nie spędzać tyle czasu przed komputerem i co ta czynność da w jego rozwoju. Możesz dorysować więcej propozycji dla chłopca.

język polski

2x45min

szkoła podstawowa, klasy 4–6

Każda rodzina ma swoją historię. O sile więzi międzypokoleniowych

Cele lekcji

Podczas lekcji uczeń:

- charakteryzuje i ocenia bohaterów filmu,
- poszerza zakres słownictwa i struktur składniowych,
- wyraża swój stosunek do postaci,
- konfrontuje własne doświadczenia z sytuacją bohaterów,
- ćwiczy spójne komunikowanie się i uzasadnianie swojego zdania,
- poznaje i stosuje związki frazeologiczne.

Powiązanie z podstawą programową

Podczas lekcji uczeń:

1. wyrabia i rozwija zdolności rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury,
4. rozwija zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka, i kierowania się tymi wartościami.

II 1. rozwija rozumienie wartości języka ojczystego oraz jego funkcji w budowaniu tożsamości osobowej ucznia oraz wspólnot: rodzinnej, narodowej i kulturowej,

6. rozwija wiedzę o elementach składowych wypowiedzi ustnych i pisemnych oraz ich funkcjach w strukturze tekstów i w komunikowaniu się.

III 2. rozwija umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi ustnych i pisemnych,

6. opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność,

11. wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy,

12. określa tematykę oraz problematykę utworu,

16. określa doświadczenia bohaterów literackich i porównuje je z własnymi,

18. wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne oraz elementy wiedzy o kulturze,

20. wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera,

2.9 wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska, muzyka),

2.13 świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży.

II 2.5 rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, dostrzega ich bogactwo, rozumie znaczenie oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach.

III 2.1 tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis, list, sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie.

Metody i formy pracy

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące metody i formy pracy z uczniem:

- pogadankę,
- pracę w grupach,
- burzę mózgów,
- rutynę myślową.

Środki dydaktyczne

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące środki dydaktyczne:

- film „Za duży na bajki”,
- karty pracy,
- pamiątkowe przedmioty przyniesione przez uczniów.

Przygotowanie do lekcji

Lekcja powinna odbyć się po obejrzeniu filmu „Za duży na bajki” w reżyserii Kristoffera Rusa. Nauczyciel na kilka dni przed zajęciami prosi uczniów, aby przynieśli na lekcję najstarszy przedmiot, który znajduje się w ich domu lub jego zdjęcie.

Nauczyciel przed lekcją drukuje w kolorze i wycina snotki zawierające ukryte informacje.

PRZEBIEG LEKCJI

Wprowadzenie

Nauczyciel przedstawia temat lekcji, a następnie prosi o podzielenie się refleksjami po obejrzeniu filmu.

Prowadzący może zadać pytania pomocnicze:

- Jakie emocje wzbudził w Tobie film?
- Co Ci się spodobało?
- Co Cię rozbawiło?
- Co zwróciło Twoją uwagę?
- Jak oceniasz postać Waldiego Mocarnego Pierwszego?
- Czy problemy ukazane w filmie mają charakter uniwersalny?
- Czy możesz utożsamić się z którymś z filmowych bohaterów?

fot. Jarosław Talacha

fot. Jarosław Talacha

Realizacja tematu

Nauczyciel pyta uczniów, jak rozumieją tytuł filmu, co w kontekście fabuły oznacza zdanie „za duży na bajki”?

Nauczyciel dzieli klasę na grupy (4-5-osobowe). Każda z ich otrzymuje cztery różne snotki z zakodowaną wiadomością – Karta pracy nr 1. Uczniowie samodzielnie znajdują klucz do odczytania zaszyfrowanych haseł i zapisują je w zeszyte (hasła na snotkach można odczytać, ustawiając kółka pod różnymi kątami.)

Nauczyciel prosi uczniów, aby spośród rozszyfrowanych słów wybrali jedno, nad którym będą pracować w grupie. Każda grupa czyta wybrane hasło, np. rodzina, dom, miłość, strach, przyjaźń, marzenie.

Uczniowie przez około 10 minut pracują nad realizacją wybranego hasła. Zapisują refleksje związane z funkcjonowaniem wskazanego hasła w filmie. Po zakończonej pracy przedstawiciele grup dzielą się na forum efektami swojej pracy. Po przedstawieniu wyników pracy każdej grupy nauczyciel pyta klasę o to, w jakiej znanej im książce występuje omawiany motyw, np. motyw przyjaźni pojawia się w „Małym księciu” Antoine’a de Saint-Exupéry’ego, motyw choroby w „Katarynce” Bolesława Prusa”, motyw strachu w „Opowieści z Narnii” C.S. Lewisa.

Prowadzący skupia się na jednym z omówionych przez klasę motywów – na rodzinie. Na środku tablicy zapisuje słowa: „rodzina”, „dom”. Nauczyciel przeprowadza burzę mózgów. Prosi uczniów o to, aby wskazali przysłowia, skojarzenia, związki frazeologiczne z nimi związane.

Przewidywane odpowiedzi uczniów: *bezpieczeństwo, miłość, przodkowie, opieka, pomoc, mama, tata, babcia, dziadek, pokolenia, wszędzie dobrze, ale w domu najlepiej, co w rodzinie to nie ginie.*

Nauczyciel rozdaje uczniom Karty pracy nr 2. Prosi o odpowiedź na zawarte w niej pytania:

- Jak została przedstawiona rodzina w filmie „Za duży na bajki”?
- Kto wchodzi w skład rodziny?
- Jaki stosunek do Waldiego ma jego mama?

Przewidywany czas pracy to około 15 minut.

Przykładowe odpowiedzi uczniów:

- *W skład rodziny wchodzi Waldi, jego mama, ciotka oraz dziadek.*
- *Waldi kocha swoją rodzinę, ma dobre relacje z mamą, chociaż ma do niej żal, że nie mówi mu prawdy na temat swojego stanu zdrowia, ciotkę początkowo uważa za szaloną, twierdzi, że jest dla niego niedobra i zmusza go do ciężkich prac domowych oraz zabrania jedzenia posiłków, które Waldek lubi. Z czasem docenia swoją ciotkę i jej niestandardowy sposób bycia, jest jej wdzięczny za to, że pokazała mu, że może być samodzielny i odpowiedzialny, dobre relacje łączą go z dziadkiem, z którym lubi wspólnie spędzać czas.*
- *Mama wychowuje Waldiego samotnie, jest nadopiekuńcza, stara się go chronić przed niebezpieczeństwami, nie chce, aby brał udział w obozach wakacyjnych, nie wymaga od niego zbyt wiele, na wszystko mu pozwala, umożliwia synowi realizację pasji (e-sport), wyręcza go w domowych obowiązkach, boi się o syna, odprowadza go do szkoły, ukrywa przed nim prawdę na temat swojej choroby.*

fot. Jarosław Talacha

Nauczyciel pyta uczniów o przyczyny zachowania mamy. Z czego może wynikać to, że mama stara się za wszelką cenę chronić syna? Dlaczego okłamuje go na temat stanu swojego zdrowia?

Przykładowe odpowiedzi uczniów:

- *Mama chroni syna z nadmiernej troski, chce mu oszczędzić trudów, uważa, że wyręczenie syna w obowiązkach jest dowodem miłości.*
- *Mama nie mówi Waldiemu prawdy na temat swojego stanu zdrowia, ponieważ nie wie, jak mu powiedzieć o swojej ciężkiej chorobie, i chce go ochronić przed cierpieniem.*

Nauczyciel prosi uczniów, aby wskazali na podstawie filmu dowody na to, że rodzina jest dla siebie wsparciem.

Przykładowe odpowiedzi uczniów:

- *Ciocia zaopiekowała się Waldim pod nieobecność jego mamy, starała się zaszczepić w nim zdrowe nawyki żywieniowe, uczyła go zaradności, motywowała do działania, inspirowała do ruchu, wspierała również jego mamę podczas pobytu w szpitalu, dodawała jej odwagi, mówiła, że jest dzielna i że powinna zadbać o swoje zdrowie ze względu na syna. Waldi otwarcie mówi, że ciocia jest mu potrzebna, dziadek dba o to, aby spędzać czas z wnukiem, opowiada mu rodzinne historie, potrafi rozmawiać o uczuciach i przyjaźni, wybaczeniu, prawdzie i kłamstwie. Mama troszczy się o syna najlepiej, jak potrafi.*

Nauczyciel wyświetla na rzutniku zdjęcie kadru filmowego, na którym Waldi wraz z mamą oglądają skarby znajdujące się w skrzyni na strychu. Pyta uczniów o przyczyny przechowywania w rodzinie starych zdjęć, pamiątek, pozornie nieprzydatnych przedmiotów.

Przykładowe odpowiedzi uczniów:

- *Zdjęcia są zapisem wspomnień, są dowodem szacunku wobec tych, których już nie ma. Zdjęcia i pamiątki przechowuje się jak element tradycji, dbanie o te przedmioty wiąże się z uczuciami i wspomnieniami, które są z nimi związane.*

Nauczyciel następnie prosi uczniów o to, aby położyli na ławkach przyniesione z domów stare przedmioty. Zachęca dzieci, aby o nich opowiedziały. Przykładowe pytania pomocnicze:

- Jak przedmiot trafił do Waszej rodziny?
- Do kogo należał?
- Jak potoczyły się jego losy?
- W jakich latach powstał?
- Jak wtedy wyglądały Polska, świat?
- Jaką tajemnicę skrywa?

Nauczyciel prosi uczniów, aby po powrocie do domu porozmawiali z rodzinami na temat przyniesionego przedmiotu i znaleźli w różnych źródłach informacje, które uzupełnią wiedzę na temat czasów, z których pochodzi pamiątka.

Podsumowanie tematu

Rodzina jest niezwykle istotna w życiu i chociaż często nie jest doskonała, to potrafi dzięki sile międzypokoleniowej relacji wzmocnić jej członków w najtrudniejszych momentach. Każda rodzina doświadcza trudności, jednak rozmowa, wsparcie i szczerze intencje mogą pomóc w ich pokonaniu.

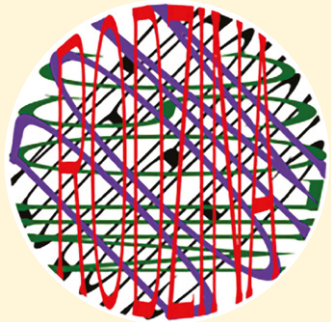
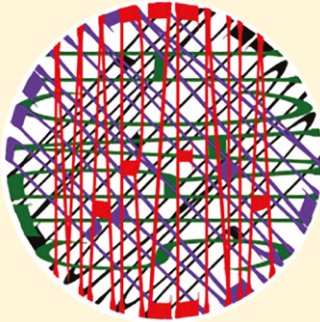
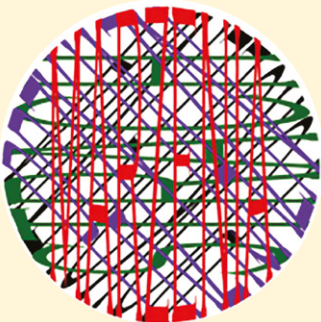
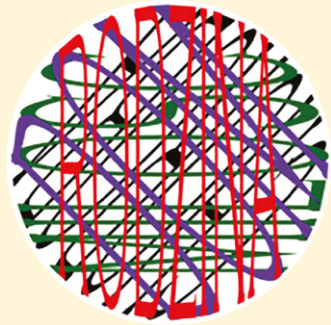
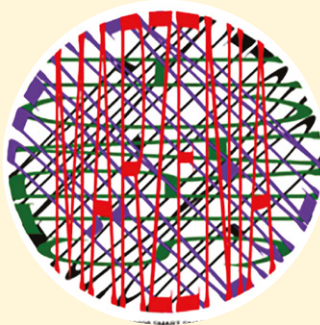
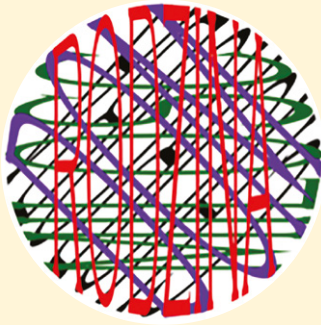

Praca domowa (do wyboru)

- Wyobraź sobie, że chcesz dostać się do drużyny Waldiego i razem z nim wziąć udział w turnieju. Napisz e-mail, który przekona Waldiego, aby to właśnie Ciebie przyjął do grupy.
- Jak rozumiesz stwierdzenie „trzeba dzielić strach na pół”. Napisz krótką wypowiedź pisemną, w której wyjaśnisz znaczenie powyższych słów.

KARTA PRACY NR 1**Zadanie**

Znajdź klucz do odczytania zaszyfrowanych haseł i zapisz je w zeszycie (hasła na snotkach można odczytać, ustawiając kółka pod różnymi kątami).

KARTA PRACY NR 2

Uzupełnij tabelę.

Scharakteryzuj rodzinę
Waldiego Mocarnego Pierwszego

Kto wchodzi w skład
rodziny Waldiego?

Jaki jest stosunek Waldiego
do członków rodziny?

Jaki stosunek do Waldiego
ma jego mama?

Odwaga wobec ludzi i siebie

Cele lekcji

Podczas lekcji uczeń:

- definiuje pojęcie odwagi,
- wskazuje, kiedy odwaga motywuje, a kiedy demotywuje,
- poznaje strategie wzmacniające poczucie pewności siebie,
- doskonali umiejętność nazywania i wyrażania emocji,
- doskonali umiejętności komunikacyjne,
- uczy się przez obserwację odpowiedniego zachowania w sytuacjach społecznych.

Powiązanie z punktami polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2021–2022

2. Wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro. Kształtowanie właściwych postaw szlachetności, zaangażowania społecznego i dbałości o zdrowie.

4. Podnoszenie jakości edukacji przez działania uwzględniające zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne wszystkich uczniów, zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, szczególnie w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19, w celu zapewnienia dodatkowej opieki i pomocy wzmacniających pozytywny klimat szkoły oraz poczucie bezpieczeństwa. Roztropne korzystanie w procesie uczenia z narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne.

Metody i formy pracy

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące metody i formy pracy z uczniem:

- burzę mózgów,
- pracę w parach,
- pracę w grupach,
- otwarte ucho.

Środki dydaktyczne

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące środki dydaktyczne:

- film „Za duży na bajki”,
- karty pracy.

Przygotowanie do lekcji

Lekcja powinna się odbyć po obejrzeniu filmu „Za duży na bajki” w reżyserii Kristoffera Rusa.

PRZEBIEG LEKCJI

Wprowadzenie

Nauczyciel rozpoczyna od serii pytań związanych z odbiorem filmu „Za duży na bajki” przez uczniów:

- Które postaci najbardziej zapamiętaliście?
- Kogo najbardziej polubiliście?
- Z jakim uczuciem kończyliście oglądać film?
- O czym, Waszym zdaniem, był ten film?

Pozwala uczniom na swobodne wypowiedzi wprowadzające w temat lekcji. Po zakończeniu rozmowy podaje temat.

fot. Jarosław Talacha

Realizacja tematu

Nauczyciel zadaje pytanie: Co to jest, Waszym zdaniem, odważne zachowanie? (burza mózgów). Odpowiedzi uczniów mogą odwoływać się do przykładów z życia, ale również z obejrzanego filmu.

Uczniowie otrzymują Kartę pracy nr 1 i mają za zadanie w parach (tak jak siedzą w ławkach) wybrać trzy zachowania, które można uznać za odważne, i uzasadnić swój wybór. Po pięciu minutach pracy nauczyciel prosi ochotników o uzasadnienie swoich wyborów na forum klasy. Warto uzupełnić wypowiedzi uczniów, pozostawiając ich w przekonaniu, że podstawowe obowiązki, które powinni wykonywać, np. w domu czy w szkole, nie są sytuacjami, które można wiązać z odwagą (oczywiście warto dopuścić wyjątki i porozmawiać z uczniami, jeśli podejmą ten wątek).

Uczniowie zostają podzieleni na trzy grupy. Każda z nich dostaje Kartę pracy nr 2 – zadaniem uczniów jest analiza sytuacji i zachowań danego bohatera filmu „Za duży na bajki”. Czas wykonania zadania – 10 minut. Następnie przedstawiciele grup przedstawiają wypracowane wnioski na forum klasy. Jeśli nauczyciel znajdzie czas, warto odwołać się do wątku kłamstwa, które w filmie definiuje dziadek Waldemara, i porozmawiać z uczniami, co sądzą o przedstawionych rodzajach kłamstw.

fot. Jarosław Talacha

fot. Jarosław Talacha

Podsumowanie tematu

Nauczyciel zapisuje na tablicy hasło: „Być odważnym wobec siebie”. Prosi uczniów o zastanowienie się nad problemem w parach (tak jak siedzą w ławkach) i przygotowanie krótkiej wypowiedzi na mniej więcej minutę (można ją zapisać na kartce, co ułatwi zaprezentowanie stanowiska przed koleżankami i kolegami). Po pięciu minutach odbywa się rundka wypowiedzi, gdzie regułą jest słuchanie osoby reprezentującej daną ławkę, która ma głos. Po zakończonej rundzie dzieci wymieniają się wrażeniami i przemyśleniami. Zastosowana metoda otwarte ucho rozwija umiejętności aktywnego słuchania i przestrzegania dyscypliny czasowej wypowiedzi.

Praca domowa (dla ochotników)

Jak rozumiesz myśl Marka Twaina: „Odwaga to nie brak strachu, ale panowanie nad strachem”? Przygotuj na kolejną godzinę wychowawczą krótką wypowiedź nawiązującą do tej myśli, odwołując się do ulubionego bohatera literackiego/filmowego lub do sytuacji z własnego życia.

KARTA PRACY NR 1**Zadanie**

Spośród poniższych czynności wybierz te, których wykonanie wiąże się z odwagą. Przygotuj uzasadnienie swojego wyboru.

odrabianie lekcji
samodzielne przygotowanie obiadu dla rodziny
posprzątanie w pokoju
powiedzenie czegoś niemiłego młodszemu rodzeństwu
wyręczenie starszej sąsiadki w zakupach
wzięcie w obronę osoby wyśmiewanej w szkole

fot. Jarosław Talacha

KARTA PRACY NR 2

Grupa 1

Mama Waldka nie mówi synowi oraz swojemu ojcu (dziadkowi Waldka) o tym, że jest chora.

- Dlaczego nie powiedziała o swojej chorobie?
- Kogo chciała chronić: siebie czy innych?
- Czy to było odważne zachowanie?
- Czy, Waszym zdaniem, byłoby lepiej, żeby postąpiła inaczej?
- Dziadek Waldka mówi o trzech rodzajach kłamstw: ze strachu, z głupoty, braku zrozumienia sytuacji, z miłości (to kłamstwo najbardziej boli tego, kto kłamie). Który rodzaj kłamstwa pojawia się w tym przypadku?

Grupa 2

Przyjaciół Waldka, Staś, ukrył przed nim to, że zauroczył się ich wspólną koleżanką z zespołu gamingowego. Niedługo później wyznał jej swoje uczucia i poprosił o to, żeby została jego dziewczyną. Całą tę sytuację i wydarzenie zataił przed swoim przyjacielem.

- Dlaczego Staszek nie powiedział o swoich uczuciach do dziewczyny Waldkowi?
- Kogo chciał chronić: siebie czy innych?
- Czy to było odważne zachowanie?
- Czy, Waszym zdaniem, byłoby lepiej, żeby postąpił inaczej?
- Dziadek Waldka mówi o trzech rodzajach kłamstw: ze strachu, z głupoty, braku zrozumienia sytuacji, z miłości (to kłamstwo najbardziej boli tego, kto kłamie). Który rodzaj kłamstwa pojawia się w tym przypadku?

Grupa 3

Waldek, mimo zobowiązań, jakich podjął się jako kapitan drużyny, nie wysłał zgłoszeń dzieci na turniej gamingowy.

- Dlaczego Waldek nie powiedział o swojej decyzji przyjaciołom?
- Czym kierował się w tej sytuacji?
- Czy to było odważne zachowanie?
- Czy, Waszym zdaniem, byłoby lepiej, gdyby się przyznał?
- Dziadek Waldka mówi o trzech rodzajach kłamstw: ze strachu, z głupoty, braku zrozumienia sytuacji, z miłości (to kłamstwo najbardziej boli tego, kto kłamie). Który rodzaj kłamstwa pojawia się w tym przypadku?

Warszawa 2022

Koncepcja merytoryczna i opieka metodyczna:

Anna Równy, Kamila Tomkiel-Skowrońska

Autorzy:

Barbara Ochmańska, Katarzyna Włodkowska, Anna Równy, Tomasz Kołodziejczyk

Redakcja i korekta:

Joanna Dzik

Koordynator projektu:

Cezary Kruszewski

Skład i łamanie:

Anna Cieszyńska

Fotografie:

Jarosław Talacha

Wydawca: NEXT FILM

NEXT FILM to spółka należąca do grupy Helios, specjalizująca się w dystrybucji i produkcji filmów polskich. W jej katalogu znajdują się m.in.: „Bogowie”, „Drogówka”, „Ikar. Legenda Mietka Kosza”, „Kamerdyner”, „Miszmasz czyli Kogel Mogel 3”, „Piłsudski”, „Po prostu przyjaźń”, „Plan B”, „Pokot”, „Powstanie Warszawskie”, „Sztuka kochania. Historia Michaliny Wisłockiej”, „Teściowie” oraz „Twój Vincent”.

INFORMACJA O PARTNERACH PROJEKTU

Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej to projekt oparty na pokazach kinowych odbywających się przez cały rok szkolny w blisko 100 miastach w Polsce, realizowany z przekonania o potrzebie kontaktu z dziełem filmowym już od najmłodszych lat. Skierowany jest do uczniów na wszystkich poziomach nauczania – zarówno przedszkolaków, którzy dopiero rozpoczynają przygodę z kinem, jak i wchodzącej w dorosłość młodzieży.

Co roku w programie pojawiają się nowe tytuły, których jest już ponad 150. Obudowę dydaktyczną każdego filmu tworzą prelekcje z prezentacjami multimedialnymi, scenariusze lekcji dla nauczycieli oraz analizy psychologiczne, z których mogą skorzystać także rodzice i opiekunowie chcący rozmawiać z dziećmi o filmach w domu.

Organizatorem NHEF jest Dział Edukacji Stowarzyszenia Nowe Horyzonty, który od 17 lat aktywnie wpływa na kształt edukacji filmowej młodych widzów, prowadząc działania upowszechniające wartościowe kino dla dzieci i młodzieży. NHEF to pierwszy i największy projekt Działu Edukacji SNH. Przygotowywane cykle filmowe realizowane są w kinach studyjnych i domach kultury w całej Polsce.

Inną ważną inicjatywą Działu Edukacji SNH jest Międzynarodowy Festiwal Filmowy „Kino Dzieci”. Dziewiąta edycja odbędzie się w dniach 24 września – 2 października stacjonarnie w 20 miastach w Polsce, następnie od 6 do 23 października w wersji online. W programie znajdzie się 12 zróżnicowanych tematycznie i gatunkowo sekcji (w tym jedna skierowana do opiekunów) wypełnionych dokumentami, filmami aktorskimi i animowanymi.

Festiwalowi towarzyszy część branżowa Kino Dzieci Industry, międzynarodowe forum koprodukcyjne filmów i seriali dla młodej widowni (27–30 września 2022). Po raz drugi w formule hybrydowej. Ponad 300 przedstawicieli branży filmowej, w tym takie firmy, jak Netflix, Canal+ czy Nickelodeon, weźmie udział w prezentacjach projektów filmów i seriali dla dzieci i młodzieży. Wśród tytułów przedstawianych na forum w ubiegłych latach znalazły się m.in. obie części „Tarapatów” czy „Za duży na bajki”. Pitchingom towarzyszą panele dyskusyjne i warsztaty.

Celem Działu Edukacji SNH jest wsparcie nauczycieli, rodziców i opiekunów, animatorów kultury oraz pracowników kin, którzy upatrują w filmie wartościowe medium w edukacji dzieci i młodzieży. Współpraca z instytucjami edukacyjnymi i kulturalnymi jest odpowiedzią na realizowanie treści związanych z edukacją filmową w szkolnych podstawach programowych, misją budzenia w młodych widzach pasji, zainteresowań i poczucia estetyki.

Dział Edukacji Stowarzyszenia Nowe Horyzonty
ul. Zamenhofska 1, 00-153 Warszawa
www.nhef.pl

**nowe
horyzonty
edukacji
filmowej**